

RÚSDREKKASÓLA LANDSINS

Ársfrágreiðing 2023

Innihaldsyvirlit

1. Inngangur.....	3
2. Árið	4
2.1 Rúsdrekkasølan sum alkohol politiskt stýringsamboð.....	4
2.2 Sølan av rúsdrekka er stöðug.....	4
2.3 Vaksandi tollfrí søla.....	5
2.4 Avlopskrav til avgjald	5
2.5 Sølubúðir og tænasta.....	5
2.6 Starvsfólkakostnaður	6
2.7 Árið samanumtikið	6
3. Búskapur.....	7
3.1 Umsetningur.....	7
3.2 Sølugongdin gjøgnum árið	7
3.3 Rakstraravlopskravið.....	7
4. Rúsdrekkasølan, nýtsla og hagtøl	9
4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir.....	9
4.2 Sølugongd í litrum býtt í vørubólkar.....	10
4.3 Vøruúrval býtt í vørubólkar	12
5. Ársroknskapur fyri 2023.....	13
5.1 Rakstrarroknskapur	14
5.2 Fíggjarstöða	14
5.3 Notur.....	15

1. Inngangur

Rúsdrekkasøla Landsins er stovnur undir Føroya landsstýri. Rúsdrekkasølan virkar sambært løgtingslóg nr. 111 frá 20. oktober 2023 við ásetingum í kunngerð nr. 130 frá 1. desember 2023.

Rúsdrekkasølan hevur til endamáls at innflyta og selja rúsdrekka. Rúsdrekkasølan hevur einkarætt til innflutning av rúsdrekka og við ávísingum avmarkingum og undantøkum eisini einkarætt til sølu av rúsdrekka. Stovnurin skal í so stóran mun sum gjørligt, rekast út frá handilsligum sjónarmiðum, tó við neyðugum atliti til heilsulig sjónarmið.

Rúsdrekkasølan hevur átta handlar kring landið. Teir liggja í: Tórshavn, Klaksvík, Saltangará, Miðvági, Sandi, Trongisvági, Vestmanna og við Norðskála. Handlarnir virka eisini sum fløskumóttøkur.

Harumframt er goymsla á Hjalla og fyrisingin húsast í Tórshavn. Øll hølini eru leigumál.

Rúsdrekkasøla Landsins hevur 34 fólk í føstum starvi. Harafturat eru umleið 30 fólk í tímaløntum starvi.

Í hesi ársfrágreiðing verður tikið samanum árið 2023. Komið verður inn á gongdina í søluni, fíggarlig viðurskipti og annað, sum hevur merkt árið og raksturin í 2023.

Tórshavn, tann 8. oktober 2024

Jan Arabo

virlandi stjóri

2. Árið

2.1 Rúsdrekkasølan sum alkohol politiskt stýringsamboð

Síðan einkarsølan Rúsdrekkasøla Landsins (RSL) varð sett á stovn, er ein miðvís broyting í drekkimynstrinum í Føroyum farin fram. Frá í mestan mun at drekka spirtus er drekkimynstrið støðugt broytt til, at tað fyri tað fyrsta verður drukkið minni pr. íbúgva 15 ár og eldri. Ístaðin verður keypt minni av spiritusi og meira vín og øl, sum hevur lægri alkohol styrki. Hetta er at fegnast um, tí tað var júst hetta, sum upprunaliga var málsetningurin við rúsdrekkalógini og einkarsøluni.

Staðfestast kann, at einkarsølan hevur virkað væl sum alkohol politiskt stýringsamboð hjá landinum.

Broytingin í drekkimynstrinum hevur tó við sær minni inntøku hjá RSL – Og skyldast hetta avgjalds og príspolitikkin. RSL hevur tó áhaldandi arbeitt við at tillaga raksturin til hesar broytingarnar í alkohalnýtisluni. Rakstrarkostnaðurin er eisini øktur nakað grundað á lønarhækkingar og aðrar príshækkingar í samfelagnum.

2.2 Sølan av rúsdrekka er støðug

Seinasta uppgerðin vísir at sølan av rúsdrekka er støðug og fylgir í stóran mun fólkatalinum. Handlarnir hjá Rúsdrekkasøluni selja áleið tað sama ár um ár. Føroyingar hava tó flutt seg til at keypa meira veikan løg enn teir gjørdu fyrr. Serliga sølan av spiritusi er minkað.

Av øllum vørsløgum vórðu seldir 192.656 litrar innanlands av reinum alkoholi í 2023. Hetta er 9231 litrar minni enn undanfarna ár. Í 2022 vórðu seldir tilsamans 201.874 litrar innanlands av reinum alkoholi.

Tølini vísa, at meira verður selt av víni, meðan minni verður selt av spiritusi. Í 2013 vórðu seldir 52.637 litrar innanlands av reinum alkoholi í víni. Í 2023 var talið 55.454 litrar av reinum alkoholi.

Í 2013 vórðu seldir 70.140 litrar innanlands av reinum alkoholi í spiritusi og í 2023 var talið 68.473 litrar. Hetta svarar til ein vøkstur á 2,38%, samstundis sum fólkatalið í Føroyum í sama tíðarskeiði er vaksið við áleið 6381 fólki svarandi til 13,28%.

Sølan av øli hevur at kalla óbroytt í mong ár, men hetta er broytt seinastu árin. Í 2013 vórðu seldir

52.008 litrar innanlands av reinum alkoholi í øli. Í 2023 vórðu 62.403 litrar av reinum alkoholi í øli seldir.

Endamálið við Rúsdrekkasøluni var m.a., at hon skuldi virka fyri at tálma nýtsluni. Nýtslan í 1992 var 8,8 litrar av reinum alkoholi fyri hvønn íbúgva 15 ár og eldri. Í 2023 var hon 6,2 litrar.

Í hesum tølum sæst, at rúsdrekkavanarnir eru nógv broyttir síðan Rúsdrekkasølan varð sett á stovn. Nógv meira veikt verður keypt enn sterkt, og fleiri njóta heldur enn bara at rúsa seg.

2.3 Vaksandi tollfrí søla

Tollfría sølan er vaksin nógv tey seinastu 10 árin. Sølan av tollfríum reinum alkoholi er vaksin við 13.911 alkohollitrum úr 14.903 alkohollitrar í 2013 til 28.814 alkohollitrar í 2023. Hetta svarar til ein vøsktur uppá 93%. Til samanberingar er innlendissølan uttan tað tollfría vaksin við 75% í hesum skeiðnum.

Tollfría sølan av reinum alkoholi í spiritusi vaks úr 11.178 litrum í 2013 upp í 18.263 litrar í 2023. Sølan av reinum alkoholi í víni vaks úr 3.407 litrar av reinum alkoholi í 2013 upp í 9.421 litrar av reinum alkoholi í 2023.

At munandi vøkstur er í tollfríari sølu, nýtist tó ikki at merkja, at nýtslan er vaksandi. Talan kann vera um, at nógv tollfrí søla, sum fyrr var í avgreidd í Kastrup og øðrum floghavnum uttanlands, nú í staðin verður avgreidd á flogvøllinum í Vágum.

2.4 Avlopskrav til avgjald

Stovninum er í 2023 álagt at veita landinum 18,600 mió. kr. í avlopi. Hetta er tað sama sum í 2022. Endaliga avlopi fyri 2023 er 19,271 mio. kr.

Avlopskravið er fastsett hvørt ár, sama um nýtslan veksur ella minkar. Eitt avlopskrav hevur verið álagt stovninum, síðan hann fór at virka í 1992. Málið við hesum var, at avlopið lutvíst skuldi nýtast at fígga upplýsandi virksemi um skaðarnar av rúsdrekka og til at viðgera rúsdrekkamisnýtslu.

2.5 Sølubúðir og tænasta

Arbeitt hevur eisini verið við at menna landsfyritøkuna – Ynski er, at hon verður á jøvnum føti við fremstu rúsdrekkasølu í norðurlöndum og tí er umráðandi, at dentur áhaldandi verður lagdur á at uppfylla tann eftirspurning, sum viðskiftafólk okkara eftirspyrja og

ynskja. Arbeitt verður tí javnt og miðvíst við at laga seg til tær broytingar, ið eftirspurningur og viðskiftafólk ynskja.

Rúsdrekkasøla Landsins hevur 8 sölustøð kring landið. Rúsdrekkasølan hevur leingi havt ynski um, at uppstiga tænaustøðið og virksemini sítt í høvuðsstanum: Tórshavn/Hoyvík, so vit kunnu veita eina betur tænaustu til økta fólkatálið í økinum.

2.6 Starvsfólkakostnaður

Starvsfólkakostnaðurin hækkaði í tíðarskeiðnum 2013-2023 til index 150.

Starvsfólkakostnaður umboðar størsta part av rakstrarkostnaðinum í rakstrarroknskapinum, og svaraði hann í 2023 til 12% av umsetninginum.

2.7 Árið samanumtikið

Samanumtikið metir leiðslan, at árið er nøktandi, men neyðugt er áhaldandi at tillaga raksturin fyri at ganga øktu útreiðslunum á mæti. Eisini er broytta keypsmynstrið við lægri inntøku sum fylgju ein áhaldandi avbjóðing, tá avlopskravið verið hildið fyri eyga.

3. Búskapur

3.1 Umsetningur

Seinastu árin hefur umsetningurinn hjá Rúsdrekkasøluni ligið millum uml. 118 og 159 mió. kr.

Umsetningurinn í 2021 er hin stærsti, síðan Rúsdrekkasølan varð sett á stovn. Á talvuni niðanfyri sæst, at umsetningurinn er væl hægri enn hini árin. Sølun í 2022 var 3,2 mió lægri enn í 2020, men góðar 10,8 mió hægri enn í 2020. Orsøkin til hesa hækking stavar í stóran mun frá fólkatilflyting umframt, at samfelagsbúskapurinn er sera góður.

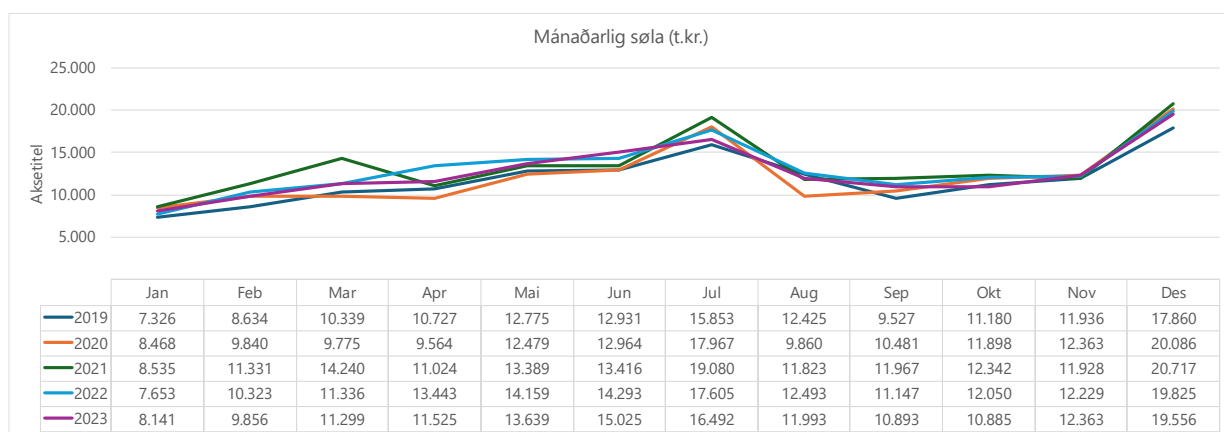
Umsetningurinn fyri seinastu árin sær soleiðis út:

Ár	2023	2022	2021	2020	2019
Umsetningur t.kr.	151.668	156.556	159.792	145.745	141.513

Talva 3.1: Árligi umsetningurinn, 2019-2023

3.2 Sølugongdin gjøgnum árið

Mánaðarlíga sølan er rættilíga skiftandi gjøgnum árið. Gongdin í mánaðarlígu søluni í 2023 býtir seg áleið eins og árið fyri. Minsta sølan er vanlíga í byrjanini av árinum, meðan summarsølan og sølan fram ímóti ársskiftinum vanlíga er størri.

Talva 3.2: Umsetningurinn fyri hvønn mánað, 2019-2023

3.3 Rakstraravlopskravið

Kravið til avlop av rakstrinum varð í 2010 hækkað við 42% úr 11,8 mió. til 16,8mió. Avlopskravið varð í 2018 lækkað við 800 tkr. ið vórðu latnar sum avsláttur til loyvishavarar og sostatt ikki høvdu nakað fíggjarlígt árin á Rúsdrekkasøluna.

Rakstraravlopskravið varð í 2022 økt við 16% ella 2,6 mió. frá 16,0 mió. til 18,6 mió. Í 2023 var avlopskravið eisini 18,6 mo. Kr.

Vit hava í 2022 og 2023 haft afturgongd í umsetninginum í mun til undanfarin ár. Tað er ringt at siga hvat hetta skyldast. Tað kann verða, at meira verður keypt tollfrítt, meira kann verða keypt frá bryggjaríum ella at fólk prioritera á annan hátt nú enn áður.

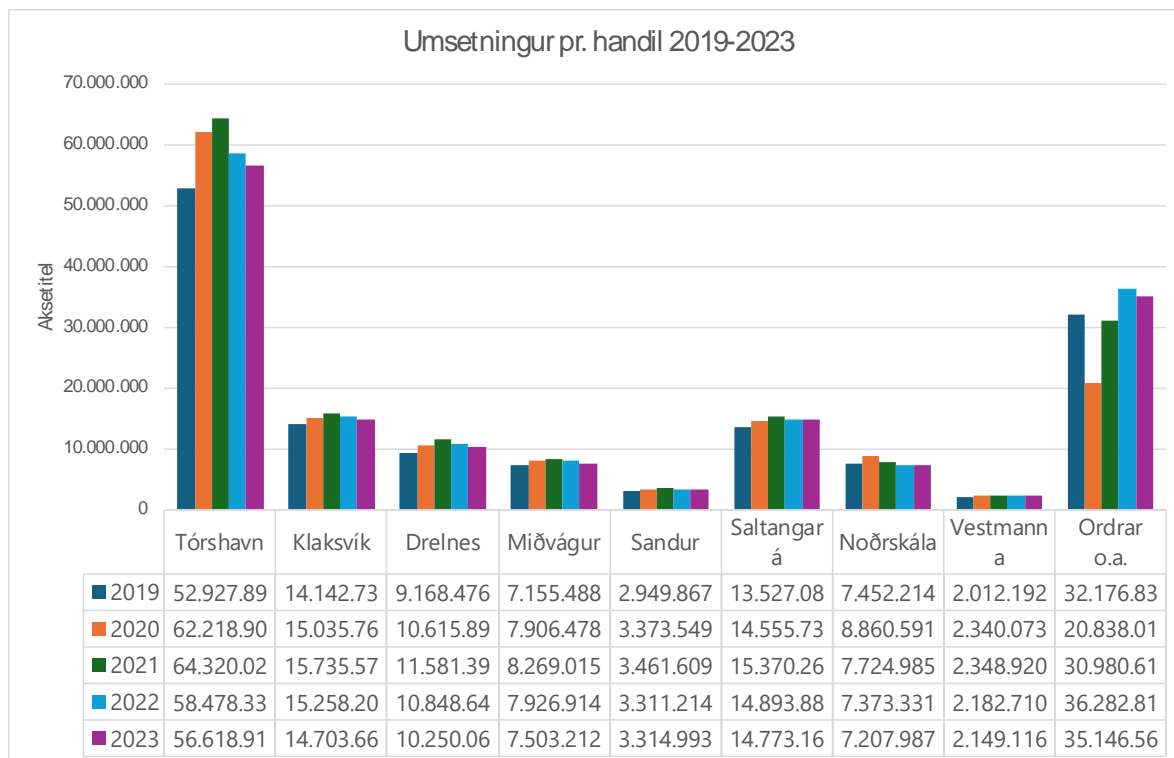
Í 2022 minkaði umsetningurin við 3,2 mió. í mun til 2021. Eisini í 2023 minkaði umsetningurin í mun til undanfarna ár. Umsetningurin minkaði við 4,9 mió. kr. Í mun til 2022. Hóast hetta eydnaðist tað at rækka avlopskravinum, sum varð ásett í løgtingsins fíggarlóg fyri 2023.

Kravið var kr. 18.600.000 aftaná rakstrarútreiðslur og útreiðslur til høli, starvsfólk og umsiting. Tá árið varð gjørt upp, gjørdist avlopið kr. 19.271.185, tvs. ein munur uppá 671.1285 kr.

4. Rúsdrekkasølan, nýtsla og hagtøl

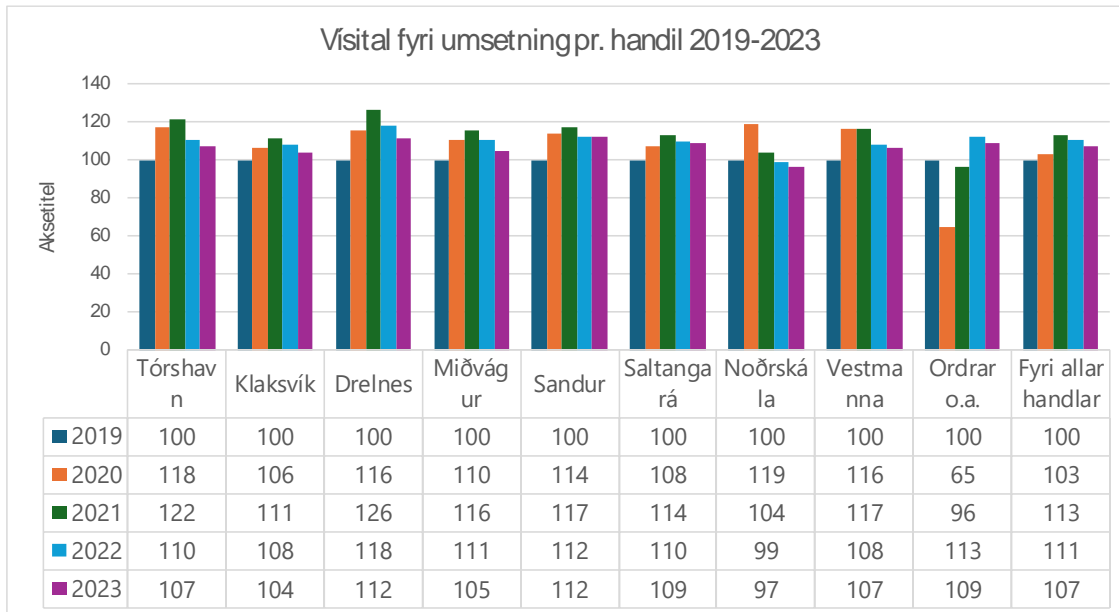
Hesin parturin viðgerð hagtøl og vísutøl fyri søluna í 2019-2023 Eisini verða viðmerkingar gjørdar til einstøku talvurnar.

4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir

Talva 4.1: Umsetningur, 2019-2023

Talvu 4.1 omanfyrir vísir, at umsetningurin hevur verið rættiliga javnur gjøgnum árin. Útvið helmingurin av umsetninginum í sölubúðum stavar frá deildini í Tórshavn. Allar deildir uttan á Sandi hava selt minni í kr. enn undanfarna ár. Á Sandi hava tey selt nærum tað sama sum í 2022.

Talva 4.2: Umsetningur, vísutøl 2019-2023

Í talvu 4.2 eru vísitølini sett til 100 í 2019 og í 2023 er samlaða vísitalið 107 fyri allar handlar.

Tað er stórusur vøkstur í deildunum í Trongsvígi og á Sandi. Nakað minni vøkstur er á øðrum deildum. Vøksturinn í Klaksvík, Norðskála og Miðvágur eru nakað undir miðal.

4.2 Sølugongd í litrum býtt í vørubólkar

Í talvu 4.3 er sølan gjørd upp í litrum og býtt í vørubólkar. Eisini er sølan deild upp í innanlands sølu og tollfríari sølu. Nógur størsti parturin av søluni í litrum er øl. Síðani kemur vørubólkurin vín/cider og spiritus. Minstu bólkarin eru heitvín og alkoholfríar vørur.

Litrar/ár	2023	2022	2021	2020	2019
Spiritus	326.563	344.430	313.871	270.433	292.904
Innanlands søla	277.138	285.716	266.816	233.309	221.779
Tollfrí søla	49.425	58.714	47.055	37.125	71.125
Vín/cider	626.487	650.427	673.102	651.480	640.393
Innanlands søla	551.518	568.506	617.909	607.191	553.228
Tollfrí søla	74.969	81.921	55.193	44.289	87.165
Heitvín	8.485	9.066	9.515	8.692	10.823
Innanlands søla	6.515	6.951	7.796	7.240	8.293
Tollfrí søla	1.971	2.114	1.719	1.452	2.531
Øl	1.147.206	1.213.108	1.281.357	1.249.200	1.181.930
Innanlands søla	1.131.979	1.196.032	1.261.405	1.229.918	1.159.816
Tollfrí søla	15.227	17.075	19.952	19.282	22.114
Alkoholfrítt	5.714	6.055	6.568	5.937	5.752
Innanlands søla	5.644	6.055	6.568	5.897	5.749
Tollfrí søla	69	-	-	40	3
Íalt	2.114.454	2.223.086	2.284.412	2.185.742	2.131.803
Innanlands søla	1.972.793	2.063.261	2.160.493	2.083.554	1.948.865
Tollfrí søla	141.661	159.825	123.919	102.188	182.938

Talva 4.3: Sølan í litrum í ymiskum bólkum, 2019-2023

Vísital/ár	2023	2022	2021	2020	2019
Spiritus	111	118	107	92	100
Innanlands søla	125	129	120	105	100
Tollfrí søla	69	83	66	52	100
Vín/cider	98	102	105	102	100
Innanlands søla	100	103	112	110	100
Tollfrí søla	86	94	63	51	100
Heitvín	78	84	88	80	100
Innanlands søla	79	84	94	87	100
Tollfrí søla	78	84	68	57	100
Øl	97	103	108	106	100
Innanlands søla	98	103	109	106	100
Tollfrí søla	69	77	90	87	100
Alkoholfrítt	99	105	114	103	100
Innanlands søla	98	105	114	103	100
Tollfrí søla	2.527	-	-	1.440	100
Íalt	99	104	107	103	100
Innanlands søla	101	106	111	107	100
Tollfrí søla	77	87	68	56	100

Talva 4.4: Sølan í litrum í ymiskum bólkum, vísutøl 2019-2023

Talva 4.4 vísir gongdina í litrum/vørubólkum, sum indekserað tøl. Størsta afturgongdin sæst í tíðarskeiðnum 2019-2023 í vørubólkunum heitvín, meðan størsta framgongdin í sama tíðarskeiði sæst í vørubólkunum spiritus.

4.3 Vøruúrval býtt í vørubólkar

Talva 4.7 niðanfyri vísir vøruúrvalið býtt í vørubólkar fyri tíðarskeiðið 2013-2022. Skilt millum tal á vørum seldar innanlands og vørum seldar tollfrítt, umframt at samlaða vøruúrvalið er víst.

Úrval/ár	2023	2022	2021	2020	2019
Spiritus	1.267	1.320	1.429	1.209	1.284
Innanlands	805	864	956	709	747
Tollfrí søla	462	456	473	500	537
Vín/cider	1.962	1.979	1.918	1.756	1.708
Innanlands	1.703	1.734	1.665	1.468	1.428
Tollfrí søla	259	245	253	288	280
Heitvín	123	103	120	103	130
Innanlands	100	79	92	76	102
Tollfrí søla	23	24	28	27	28
Øl	747	844	892	733	712
Innanlands	701	799	833	680	665
Tollfrí søla	46	45	59	53	47
Alkoholfrítt	49	73	82	73	71
Innanlands	49	73	82	73	71
Tollfrí søla					
Íalt	4.148	4.319	4.441	3.874	3.905
Innanlands	3.358	3.549	3.628	3.006	3.013
Tollfrí søla	790	770	813	868	892

Talva 4.7: Vøruúrval býtt í vørubólkar, 2019-2023

Nógv størsta vøruúrvalið er í vørubólkinum vín/cider. Síðani koma vørubólkarnir spiritus og øl. Minstu bólkar eru heitvín og alkoholfríar vørum. Samanumtikið seldi Rúsdrekkasølan 4.148 ymisk sløg av løgi í 2023 í mun til 4.319 sløg av løgi í 2022.

Vøruúrvalið og tæna verða áhaldandi ment í mun til tað, ið rørir seg uttanlands umframt í trá við tað viðskiftafólk í Føroyum eftirspyrja. Hetta krevur nakað av starvsfólkum okkara, sum fegin arbeiða áhaldandi við at menna vøruúrvalið og kundatænastuna til frama fyri føroyingin og viðskiftafólk okkara sum heild.

5. Ársroknskapur fyri 2023

Niðanfyri er ársroknskapurin hjá Rúsdrekkasølu Landsins fyri 2023 settur upp í mun til árið 2022. Roknskapurin fevnir um rakstrarroknskap, fíggjarstöðu og notur.

5.1 Rakstrarroknskapur

	Nota	<u>Ár 2023</u>	<u>Ár 2022</u>
<u>Inntøkur:</u>			
Vørusøla		151.667.673	156.556.044
Vørunýtsla		-107.225.047	-111.972.914
Skiftisavlop		<u>44.442.626</u>	<u>44.583.130</u>
<u>Útreiðslur:</u>			
Starvsfólkakostnaður	1	-17.982.058	-17.031.500
Avskrivingar	4		-1.690.506
Annar kostnaður	2	-7.148.245	-7.451.337
<u>Útreiðslur tils.:</u>		<u>-25.130.303</u>	<u>-26.173.344</u>
<u>Úrslit áðrenn fíggjarpostar</u>		19.312.324	18.409.786
Fíggjarpostar	3	<u>28.079</u>	<u>46.796</u>
Roknskaparligt avlop		<u>19.340.402</u>	<u>18.456.582</u>
 <u>Avrokning av avlopi, ásett á fíggjarlógini</u>			
Roknskaparligt avlop		19.340.402	18.456.582
Avskrivingar			1.690.506
Íløgur		-69.218	-230.467
Nettoavlop		<u>19.271.185</u>	<u>19.916.621</u>
Avlop, ásett á fíggjarlógini		<u>18.600.000</u>	<u>18.600.000</u>
Munur		<u>671.185</u>	<u>1.316.621</u>

5.2 Fíggjarstöða

	Nota	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
OGN:			
Støðisogn	4	1.836.113	1.766.896
Vørugoymsla		13.365.769	14.052.884
Vøru- og tænastuáogn		609.076	585.004
Tíðaravmarkingar		2.405.095	6.259.488
Tøkur peningur		6.223.374	4.999.486
OGN, tilsamans		<u>24.439.427</u>	<u>27.663.756</u>
SKULD:			
Eginogn	5	1.836.113	1.766.896
Vøru- og tænastuskuld	6	1.747.594	1.885.738
Millumrokning við Gjaldstovuna	7	13.674.715	17.204.736
Tíðaravmarkingar		5.767.264	5.326.330
Meirviriðisgjald		1.413.740	1.480.057
		<u>22.603.313</u>	<u>25.896.861</u>
Eginogn og skuld tilsamans		<u>24.439.427</u>	<u>27.663.756</u>
Leasingskyldur		-	-
Leiguskyldur pr. ár pr. 31.12.		8.027.570	8.645.400

5.3 Notur

NOTUR 1-3:	Ár 2023	Ár 2022
<u>Nota 1, Starvsfólkakostnaður:</u>		
Lønir	-14.546.086	-13.886.754
Arbeðsmarknaðargjöld	-724.822	-696.227
Eftirlønir	-1.974.580	-1.837.968
Burðarfarloyvi	45.733	210.641
Annar starvsfólkakostnaður	-856.988	-821.191
Endurgoldið lön	74.685	-
Starvsfólkakostnaður tilsamans	-17.982.058	-17.031.500
<u>Nota 2, Annar rakstrarkostnaður:</u>		
Høllskostnaðir	-4.285.907	-4.212.914
Fyrisitingar kostnaðir	-2.396.787	-2.927.253
Logistikkostnaðir	-263.581	-254.340
Sølukostnaðir	-130.087	-68.722
Flutningsútbúðanur	-119.993	-156.837
Útr. viðv. undanfarin ár	48.109	174.200
Óvanligar útreiðslur	-	-5.471
Annar kostnaður tilsamans	-7.148.245	-7.451.337
<u>Nota 3, Fíggjarpostar:</u>		
Gjaldoyra vinningur/tap	28.079	46.796
Fíggjarpostar tilsamans	28.079	46.796

NOTUR 4-7:**Ár 2023****Ár 2022****Nota 4, Avskrivningar/støðisogn:**

Útveganarvirði við ársbyrjan	49.869.530	49.639.063
Tilgongd	69.218	230.467
Útveganarvirði við ársenda	49.938.748	49.869.530
<i>Avskrivningar:</i>		
- við ársbyrjan	-48.102.635	-46.412.128
- í árinum		-1.690.506
Avskrivningar við ársenda	-48.102.635	-48.102.635
Bókað virði við ársenda	1.836.113	1.766.896

Nota 5, Eginogn:

Saldo við ársbyrjan	1.766.896	3.226.935
Roknskaparligt avlop	19.340.402	18.456.582
Nettoavlop, at avroknað	-19.271.185	-19.916.621
Eginogn við ársenda	1.836.113	1.766.896

Nota 6, Vøru- og tænauskuld:

Vøruskuld	889.227	819.118
Tænauskuld	723.598	597.013
Tollkredittur	134.770	469.607
Vøru- og tænauskuld tilsamans	1.747.594	1.885.738

Nota 7, Millumrokning við Gjaldstovuna:

Saldo við ársbyrjan	17.204.736	10.981.275
Nettoavlop, at avrokna	19.271.185	19.916.621
Løngjaldstovan	17.198.794	16.306.841
Goldið í árinum	-40.000.000	-30.000.000
Millumrokning við ársenda	13.674.715	17.204.736